

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра географії та туризму

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ЗВИЧКИ ПОДОРОЖУВАННЯ
МЕШКАНЦІВ С. ПИЙТЕРФОЛВО ВІНОГРАДІВСЬКОГО РАЙОНУ**

НОДЬ РОЛАНД ЙОСИПОВИЧ

Студент IV-го курсу

Освітня програма 242 Туризм

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

ТОВТ АТІЛЛА АТІЛЛОВИЧ

ст.викладач

Завідувач кафедрою _____ : **МОЛНАР ЙОСИП ЙОЖЕФОВИЧ**
кандидат географічних наук, доцент

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2021 року

Протокол № _____ / 2021

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра географії та туризму

Кваліфікаційна робота

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ЗВИЧКИ ПОДОРОЖУВАННЯ
МЕШКАНЦІВ С. ПИЙТЕРФОЛВО ВІНОГРАДІВСЬКОГО РАЙОНУ**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконав: студент IV-го курсу

НОДЬ РОЛАНД ЙОСИПОВИЧ

Освітня програма 242 Туризм

Науковий керівник: **ТОВТ АТІЛЛА АТІЛЛОВИЧ**

ст. викладач

Рецензент: **ГЕНЦІ ШАНДОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ**

доктор філософії (PhD), доцент

Берегове
2021

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА с. ПИЙТЕРФОЛВО	7
1.1. Географічне положення	7
1.2. Історичний огляд	7
1.3. Освіта та визначні місця	8
2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПОВ'ЯЗАНІ З ТУРИЗМОМ	15
2.1. Основні поняття туризму	15
2.2. Види туризму	15
2.2.1. Туризм вільного часу	16
2.2.2. Діловий туризм	16
2.3. Форми туризму	17
2.3.1. Масовий туризм	17
2.3.2. Альтернативний туризм	18
2.4. Типи туризму	18
2.4.1. Внутрішній туризм	18
2.4.2. Міжнародний туризм	19
2.5. Мотивації подорожей	19
2.6. Звички подорожування	20
3. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВИЧОК ПОДОРОЖУВАННЯ МЕШКАНЦІВ с. ПИЙТЕРФОЛВО	22
3.1. Загальні дані	22
3.2. Питання пов'язані з подорожами	24
ВИСНОВКИ	35
РЕЗЮМЕ (НА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ)	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	37
СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ	38
СПИСОК ТАБЛИЦЬ	39
ДЕКЛАРАЦІЯ	40
ПОДЯКА	41
ДОДАТОК	42

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Földtudományi és Turizmus Tanszék

**A COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A TISZAPÉTERFALVAI LAKOSOK
UTAZÁSI SZOKÁSAIRA**

Szakedolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: NAGY ROLAND

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 242 Turizmus

Témavezető: TÓTH ATTILA

adjunktus

Recenzens: DR. GÖNCZY SÁNDOR

PhD, docens

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	6
1. TISZAPÉTERFALVA ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE.....	7
1.1. Tiszapéterfalva fekvése, szomszédos falvai	7
1.2. Történelmi áttekintés	7
1.3. Oktatás és nevezetességek	8
2. A TURIZMUSRÓL ÁLTALÁBAN	15
2.1. A turizmus alapfogalmai	15
2.2. A turizmus fajtái	15
2.2.1. Szabadidős turizmus	16
2.2.2. Hivatásturizmus	16
2.3. A turizmus formái	17
2.3.1. Tömegturizmus	17
2.3.2. Alternatív turizmus	18
2.4. A turizmus típusai	18
2.4.1. A belföldi turizmus	18
2.4.2. A nemzetközi turizmus	19
2.5. Utazási indítékok.....	19
2.6. Utazási szokások	20
3. A TISZAPÉTERFALVAI LAKOSOK UTAZÁSI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA.....	22
3.1. Általános adatok	22
3.2. Az utazással kapcsolatos kérdések	24
ÖSSZEFOGLALÁS	35
UKRÁN NYELVŰ ÖSSZEFOGLALÁS (REZÜMÉ)	36
FELHASZNÁLT IRODALOM	37
ÁBRÁK JEGYZÉKE	38
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	39
NYILATKOZAT	40
KÖSZÖNETNYÍLVÁNÍTÁS.....	41
MELLÉKLET	42

BEVEZETÉS

Manapság a turizmus az egyik legmeghatározóbb gazdasági tevékenység, melynek fejlődése szerte a világon jelentős dinamizmust mutat. Rengeteg embert foglalkoztat akár közvetlen, akár közvetett módon. Szinte nincs olyan ember, aki még nem vett részt a turizmusban, legyen az egy kirándulás vagy egy rokonlátogatás formájában. Az utazás folyamatosan az életvitelünk részesévé vált.

A szakdolgozatom célja az, hogy megvizsgáljam Tiszapéterfalva lakosainak az utazási szokásait, hogyan változott 2019 és 2021 között. Az adott rövid időintervallum adatainak összehasonlítása a COVID-19 pandémia megfékezésére irányuló korlátozásokkal indokolható, amelyek kiterjedtek az emberek idegenforgalmi jellegű helyváltoztatására is. Ebből a célból összeállítottunk egy már korábban elvégzett kutatás adatait, egy frissen, 2021 tavaszán lebonyolított lekérdezés adataival.

Az adatok feldolgozásához az SPSS Data Editort és a Microsoft Office Excel programokat használtam. A kapott eredményeket diagramok és táblázatok segítségével tettem átláthatóbbá, szemléletesebbé.

A kutatások során összesen 190 kérdőívet töltöttem ki, 95 kérdőívet felmérésenként. Mindkét esetben reprezentatív minta alapján dolgoztunk.

A munka három részre osztható. Az első részében a település általános jellemzése található. A második fejezetben a turizmus lényegét, továbbá a fontosabb alapfogalmait elemezzük.

A harmadik rész maga a kutatási részt jelenti, vagyis a kutatás módszerét, folyamatát és eredményeit, valamint ezek elemzését.

Végeredményként tágabb képet kapunk a tiszapéterfalvai lakosok utazási szokásairól, utazási indítékairól, valamint arról, hogy mennyi pénzt költenek egy adott desztináción belül, továbbá hogyan változtak az adott mutatók a járványhelyzet hatására.

I. FEJEZET. TISZAPÉTERFALVA ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

1.1. Tiszapéterfalva fekvése

Tiszapéterfalva- a Nagyszőlősi járásban (1. ábra), a Tisza jobb partján terül el, 27 km-re Nagyszőlőstől, 9-10 km-re fekszik a tiszaujlaki, illetve a nevetlenfalui vasútállomástól. A falun halad keresztül Beregszász, illetve Nagyszőlős irányából a Tiszaújlak-Feketeardó-Királyháza közút, illetve az Ungvár-Beregszász-Halmi (Románia) országút. A legközelebbi határátkelők: 6 km-re van Tiszaújlak-Tiszabecs (ukrán-magyar), 10 km-re található a Nevetlenfalu-Halmi (ukrán-román) határátkelő, továbbá a közeljövőben megnyílnak a Nagypalád-Nagyhódos (ukrán-magyar) határátkelő is.. Szomszédos falvai: Tiszabökény, Nagypalád, Batár, Forgolány.

1.ábra. Tiszapéterfalva elhelyezkedése

Forrás: Google Earth, 2021

1.2. Történelmi áttekintés

A falu neve- a „magyar Péter személynévnek és birtokos személyraggal ellátott falu főnévnek az összetétele. A német Petersdorf, „Péterfalva” a magyarral párhuzamos német névadás eredménye.” Legkorábbi történelmi adatok: 1220: Villa Petur (VR. 52), 1369: Peturfalva (Botlik J.–Dupka Gy, 1993).

Fényes Elek leírása 1851-ből „Péterfalva”, Bereg-Ugocsa v., magyar nemes helység: 12 római, 98 görög katolikus, 427 református, 14 zsidó lakja, református anyatemplommal. Határa, amelyet északról a Tisza zár, fekete porhanyós föld, s igen buja, csakhogy a népességhez képest szűk, a fában is szükségét szenved (Fényes E., 1851)

Tiszapéterfalva kedvező fekvésének, jó talajának és éghajlatának köszönheti, hogy a honfoglalás előtt is lakott terület volt. Határában egy őskori település maradványaira bukkanta. 1220-ban Villa Petur néven említik először. A XIII. századból több olyan okirat maradt fenn, amely említést tesz Péterfalváról. Szabó István Ugocsa vármegye c. munkájában utal a falu névadójára. Szerinte „azzal a Peturral azonos, aki már a váradi regestrumban szerepel”, vagyis a település annak a Péternek nevét viseli, aki testvéreivel, Pállal és Ivánkával együtt 1300 körül Fancsal nevű földjét elhatárolta a bökényi birtokosok, ezek között Öszény és Öszöd földjétől. A későbbi évszázadok folyamán a legnagyobb csapást az 1717-es tatár betöréskor szenvedte el a falu népe (Szabó I., 1937).

A két háború között a községhez tartozó külterületi lakott helyek: Esztinka-major, György-tanya, Poncz-tanya, Szabó-tanya. Iparvállalatai: daráló és olajütő malom, vízimalom.

A trianoni békeszerződésig Ugocsa vármegye Tiszántúli járáshoz tartozott. A csehszlovák időben a falu neve Petrovo, iskolái: magyar állami népiskola 2 osztállyal, 2 tanítóval (1 cseh tanárral), református magyar népiskola 2 osztállyal. Egyháza: református. 1944 októberéig iskolaügye alig változott.

Az 1945-ös levéltári adatok szerint ebben az időben 110 férfi ismeretlen helyen tartózkodott. A háború után, a sztálinisták által elhurcoltak közül 23-an odahaltak (Botlik J.–Dupka Gy, 1993).

1.3. Oktatás és nevezetességek

A községnek 1945-től magyar tannyelvű. 1947-től általános, 1956-tól középiskolája van. A Breznyev-korszak végén a túlbuzgó szülők kérésére orosz nyelvű osztályt is indítottak, ahol a magyar nyelvet idegenként tanulták. Az 1989/90-es tanévben 71-en jártak orosz osztályba. Az 1990-es tanévben megszüntették az orosz osztályokat. Az 1991/92-es tanévben 292 gyereket 33 pedagógus oktat. A tanintézet felvette a Kölcsey Ferenc neves költőnk nevét. (2. ábra) Óvoda is található Péterfalván, amely jelenleg felújítás alatt áll. Egy református Líceum is található a településen, amelyet „Tiszapéterfalvi Református Líceumnak” neveznek. (3. ábra) 1995 óta működik. Zeneművészeti iskola is található Tiszapéterfalván.

**Péterfalvi
Kölcsey Ferenc
Középiskola**

2.ábra Péterfalvi Kölcsey Ferenc Középiskola

Forrás: saját felvétel, 2021

3.ábra Tiszapéterfalvi Református Líceum

Forrás: saját felvétel, 2021

Péterfalva központjában áll egy kuruc-emlékmű. A talapzaton két kard látható. Ez az egymással vállvetve küzdő magyar és ruszin kurucok hősiességét szimbolizálja. Az ugozsai Tiszahát népe ugyanis derekasan kivette részét a Rákóczi-szabadságharcból. A kilencvenegy kuruc hősnek állított emlékművet 2003. április 27-én a Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója tiszteletére avatták fel. Nemcsak a helybeliek vettek részt az ünnepségen, hanem eljöttek a szomszédos országok magyar szervezeteinek képviselői is. A fekete márványtablán a következő felirat olvasható:

„1703-2003: Emlékezzünk hős kurucainkra. Akik 1703-ba az öt községből II. Rákóczi fejedelem hadaiban 91-enharcoltak és elesetek." (<https://www.karpatinfo.net>)

4. ábra Péterfalvai kuruc-emlékmű

Forrás: saját felvétel, 2021

A helyi György Endre kastélyban 1987-ben nyílt meg a Tiszapéterfalvai Képtár, melynek tárlati anyagát kárpátaljai festőművészek munkái alkotják. A gyűjteményben közel 200 festmény és szobrászati alkotás található.

Az állandóan növekvő tárlat anyagai teljes egészében Kárpátalja festőinek alkotásai (Koczka András, Erdélyi Béla, Boksay József, Kontratovics Ernő, a Medveczky házaspár, Horváth Anna, Sütő János, Habda László, Kassai Antal, Vaszil Szkakandij és mások). A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének Munkácsy Mihály Egyesülete kezdeményezésére 2007-ben alakult meg a Tiszaháti Munkácsy Mihály Művészklub. Azóta kárpátaljai alkotók töltenek itt közel tíz napot évente a környéken és rendeznek táborzáró kiállításokat a Tiszapéterfalvai Képtárban. (<http://www.karpataljaturizmus.info>)

5. ábra Tiszapéterfalvi Képtár

Forrás: saját felvétel, 2021

Művelődési otthona 600 férőhelyes, gyakoriak a magyar rendezvénye, táncmulatságok. 1960-ban lett készült el, a teljes építkezés.

6. ábra Tiszapéterfalvi Művelődési ház

Forrás: saját felvétel, 2021

A Tiszapéterfalvi Csárda Parkban, kínálata között ott van, a szállásadás és saját konyhával rendelkező étterem is. Lehetőség adódik esküvő szervezésre, születésnap ünnepségre. Nyáron pedig a fiatalok szórakozását biztosítják.

7. ábra A Tiszapéterfalvi Csárda-Park

Forrás: saját felvétel, 2021

A Tiszapéterfalvi Stadiont a kolhoz idejében építették, már akkor is zajlottak sportesemények, vagy rendezvények. A stadion mellett található egy sport komplexum is, amelynek részei tenispálya, kosárlabdapálya, röplabdapálya, és focipálya. Létesítmény a Tiszapéterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, illetve a Tiszapéterfalvi Református Líceum szokta használni, továbbá a helybeli lakosok is. Már pár éve a falunak nincs foci csapata, ezért jóval kevesebb mérkőzést bonyolítanak le a komplexum területén, mint 5 évvel ezelőtt.. A sportpályát nem csak sportolásra használják, hanem fesztiválok, vagy rendezvényszervezésre, pl. a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezet (KMKSZ ISZ) itt szokta megrendezni az ISZ Feszt-et.

8. ábra Tiszapéterfalvi stadion

Forrás: saját felvétel, 2021

A II. világháború és a sztálinizmus mártírjainak emlékművét a Tiszapéterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola mellett állították fel. Többször is renoválták, mivel az időjárás viszontagságai eléggé megviselik a konstrukciót. 1990-ben állították, tervezője és kivitelezője Hadadi Csaba helyi építész.

9. ábra Emlékmű a II. világháború és a sztálinizmus mártírjainak

Forrás: saját felvétel, 2021

A faluban található egy vidámpark is, amely nemrég lett felújítva, új gépeket hoztak a parkba, a legtöbb vendég leginkább nyáron látogatja meg, amikor valamilyen rendezvény van, mint például a Kurucfeszt, de nem csak rendezvénykor szoktak jönni a turisták, hanem rendezvényen kívül is, leginkább ez lendíti fel a falusi turizmust a faluban. 1988-ban építették

10. ábra Tiszapéterfalvi Vidámpark

Forrás: Bíró Benjámín-Drone felvétel, 2020

Az 1700-as években épült Református templom.

11. ábra Az 1700-as években épült Református templom

Forrás: saját felvétel, 2021

II. FEJEZET. A TURIZMUSRÓL ÁLTALÁBAN

Napjaink egyik legfontosabb világgazdasági szereplőjévé nőtte ki magát a turizmus. Annak ellenére, hogy dinamikus növekedést generál, hatásai térben és időben eléggé eltérnek egymástól. Míg egy-egy világhírű kulturális műemlék, természeti látnivaló körül nyüzsögnek a turisták, addig egy másik turisztikailag gazdag terület, kiváló lehetőségei ellenére kimarad a turizmusból. Ukrajna, valamint azon belül Kárpátalja is az utóbbi kategóriába sorolhatók (Berghauer S., 2012).

Az elmúlt évtizedekben végbement a turizmus világméretű térhódítása. Az ókortól a középkoron át, a modern korig jelen volt, és jellemezte az adott történelmi korszakot (Gyuricza L., 2008).

2.1. A turizmus alapfogalmai

Látogató – az a természetes személy (külföldi vagy belföldi), aki lakó- vagy munkahelyét szabad elhatározásból, nem munkavállalás vagy letelepedés céljából időlegesen hagyja el és turisztikai szolgáltatásokat vesz igénybe (Michalkó G., 2004).

Turista – az a látogató, aki a meglátogatott helyen legalább egy éjszakát tölt el közös vagy magán szálláshelyen (Lengyel M., 2004).

Kiránduló – olyan időszakos látogató, aki nem tölt el 24 órát egy helyen (Bodnár L., 2005).

Desztináció – a turisták által kiválasztott földrajzi terület egység, amelynek geográfiai és történelmi szempontból is egyedi jellemvonásai vannak. Ez a terület egység az attrakciók megjelenésének a helyszíne, amelyek összekapcsolódnak a turisztikai infrastruktúrával és a szolgáltatásokkal, végső soron egy szolgáltatási és programcsokrot nyújtva a desztinációt felkereső vendégeknek (Aubert A., 2011).

2.2. A turizmus fajtái

A valóság tudományos normákon nyugvó megfigyeléséből kiindulva a turizmusnak két alapvető fajtáját különíthetjük el aszerint, hogy az utazás az emberi lét melyik szegmensére gyakorol nagyobb hatást. Mivel a modern társadalmak a munka és a szabadidő világa köré

szerveződnek, ezért az előbbihez kötődőt hivatás-, utóbbit szabadidős turizmusnak nevezzük (Michalkó G., 2004).

2.2.1. Szabadidős turizmus

A szabadidős turizmus alatt tárgyaljuk mindazokat a turisztikai tevékenységeket, amelyek az emberek munkaidején kívüli, legtöbbször önálló döntéssel alapuló időfelhasználásból erednek. A szabadidős turista bizonyos jogszabályi kereteken belül önmaga határozza meg azokat a desztinációkat, amelyeket a rendelkezésre álló szabadidejében felkeres, ő dönt az utazásának időpontjáról, a meglátogatott helyen történő tartózkodás hosszáról és természetesen a költségeket is saját maga fedezi. A szabadidőben zajló utazások legfontosabb célja a kikapcsolódás, a mindennapok monotonitásából, a hétköznapi környezetből történő kiszakadás. Akár aktívan, akár passzívan töltjük el az utazással együtt járó szabadidőt, olyan tevékenységek végzésére törekszünk, amelyek végső soron a szervezet regenerálódásához, feltöltődéséhez vezetnek. A szabadidős turizmus fontos sajátosságú, hogy az együtt utazók köre a családi, baráti kötelékekből kerül ki, ritka a munkahelyi kapcsolatok átültetése. Az üdülésektől a városi turizmuson át egészen az aktív turizmusig a világ utasforgalmának jelentősebb része a turizmus ezen fajtájához köthető (Michalkó G., 2004).

2.2.2. Hivatásturizmus

Hivatásturizmus alatt az egyén foglalkozásának gyakorlásával összefüggésbe hozható utazásait értjük. Magáról az utazásról, a tartózkodás alatt végzendő tevékenységről végső soron a munkáltató dönt, de a kiküldetésre a munkavállaló is tehet javaslatot. Az utazás és a tartózkodás alapvető költségei a munkáltatót terhelik, de nem ritkák az olyan esetek sem, amikor az utazásban résztvevőnek a saját jövedelméből kell a kiküldetéssel összefüggő kiadásait vagy annak egy részét fedezni. A szakirodalom a hivatásturizmus alatt elsősorban a konferencia-, az üzleti és az incentive turizmust tárgyalja, azonban meg kell jegyezni, hogy ezeken az önálló turisztikai termékeken, illetve termékcsoportokon túlmenően számos szakma képviselőinek rendszeres utazásai is idetartoznak. Az olyan területeken, mint a kutatás, a művészet vagy a sport, a foglalkozás eredményes üzése eleve feltételezi az utazásokat, amelyek terepi munka, turné vagy versenyek formájában öltenek testet (Michalkó G., 2004).

A szakirodalomban viszonylag kevés szó esik a hivatásos utazókról, akik nem alkalmanként kelnek útra, hanem nap, mint nap mások utazásait bonyolítják. Ebbe a csoportba

tartoznak a távolsági autóbuszok sofőrjei, a repülőgépek pilótái, a mozdonyvezetők, a hajóskapitányok és a mögöttük felsorakozó személyzet, melynek tagjai a gondtalan utazás biztosítása érdekében a legkülönbözőbb közlekedési eszközökön teljesítenek szolgálatot.

2.3. A turizmus formái

Amikor a turizmus formáiról beszélünk, akkor annak a külsőségekben tetten érhető megjelenése mellett a látogató számára kínált szolgáltatások élménybeli aspektusait és a környezetével való kölcsönhatásainak minőségi jegyeit tartják az osztályozás kiinduló szempontjainak. A turizmusnak két egymástól jól elkülönülő formáját írhatjuk le, a tömeg- és az alternatív turizmust.

2.3.1. Tömegturizmus

A tömegturizmus az utazások történetét tekintve a második világháborút követően elterjedő forma, melyben ott gyökereznek a modern turizmus jegyei is. A tömegturizmus résztvevői olyan idegenforgalmi szolgáltatásokat vesznek igénybe, amelyeket nagy tételben, sokszor standardizálva, közel azonos élményt nyújtva állítanak elő. A szó közvetlen jelentésével ellentétben nem feltétlenül az egyazon helyszínen vagy programban résztvevők magas számán van a hangsúly, sokkal inkább a kínált szolgáltatások fogyasztása révén szerezhető élmények sematikus, hasonló környezetben átélhető mivolta, az egyéni érdeklődés kielégítésének minimális szándéka fejeződik ki benne.

A tömegturizmus archetípusának színterét képező mediterrán tengerpartok a társadalom széles rétegeinek érkezését kiváltó tradicionális vonzerőkkel rendelkeznek. Természetesen nem csak a tengerparti üdülések során észlelhető a tömegturizmus megjelenése, ugyanúgy működik a városi turizmusban.

Ami a környezettel meglévő kölcsönhatásokat illeti, a tömegturizmusban részt vevő vendég ritkán kerül személyes kontaktusba a helyi társadalom képviselőivel, a szolgáltatókkal kialakult kapcsolatai felületesek. Ennek következtében az élmény alakulásában a társadalmi környezet szerepe elhanyagolható. A tömegturizmusban érvényesülhet a tömeghatás is, amely mások normasértő magatartásának (szemetelés, túlzott járműhasználat) követésében jelentkezik (Michalkó G., 2004).

2.3.2. Alternatív turizmus

Az alternatív turizmus azzal a sajátossággal bír, hogy időbeli megjelenését tekintve jelentősen megelőzte a tömegturizmust, tulajdonképpen a turizmus ősformájának is lehetne nevezni, szerepe ma mégis kisebb a turizmus világpiacán. Az alternatív turizmus lényege abban ragadható meg, hogy a szolgáltatók nagyobb figyelmet fordítanak az egyén átlagtól eltérő érdeklődésének a kielégítésére, vagyis a hagyományos szolgáltatásokhoz képest más, személyre szóló alternatívákat is felkínálnak. A turizmus ezen formájában értelemszerűen kevesebb az ugyanazon helyszínen, illetve programban résztvevő vendégek száma. Sokkal nagyobb szerep hárul a kínálat egyéni igényeket is kalkuláló biztosítására. Az alternatív turizmus tengerparti üdülések során is megjelenhet, de ebben az esetben olyan különleges igények kielégítésére kerül sor (búvárkodás, cápavadászat), amelyek esetében az egyén felkészültsége, ismerete, képessége szerint kell a programot alakítani. Vannak persze olyan termékek is, amelyek sokkal erőteljesebben kötődnek a turizmus alternatív formájához. Példaként a gyógyturizmusban megjelenő tevékenységekből érdemes kiindulni, a legtöbb kezelés hatékonyságánál a személyre szabott terápia, a zsúfoltságtól mentes, nyugodt környezet alapvető fontosságú.

Az alternatív turizmusban közvetlenebb viszony alakul ki a turista és az őt körülvevő környezet között, a turizmus ezen formája számos olyan lehetőséget kínál, amelyben mélyebb emberi viszonyok is kialakulhatnak a vendég és a vendéglátó vagy akár a helyi lakosság egy-egy képviselője között. Például a falusi turizmusban résztvevő vendég élvezi a vendéglátója kényeztetését, a termékben éppen az emberi tényező játssza a legfontosabb szerepet. Az alternatív turizmusban a környezet megfigyelése, megóvása gyakran motivációként jelentkezik (Michalkó G., 2004).

2.4. A turizmus típusai

Tekintettel arra, hogy a turizmus a személyek helyváltoztatásával erősen összefüggő jelenség, ezért a mozgás iránya meghatározza az osztályozást. Ebben az esetben az irány nem a klasszikus földrajzi megközelítést takarja, sokkal inkább az utazás kiterjedtségére utal. Megkülönböztetünk belföldi turizmust és nemzetközi turizmust.

2.4.1. A belföldi turizmus

Belföldi turizmus alatt egy adott ország állampolgárainak az állam határain belül zajló utazásait értjük. Ezek szerves részét képezik egy ország idegenforgalmának, a benne résztvevőket nehéz megkülönböztetni a helyi lakosok rekreációs és közművelődési tevékenységétől. A belföldi turizmus egyik sajátossága, hogy nem szálláshely-orientált, különösen nem azokban az országokban, ahol a szállásdíjak a külföldi kereslet fizetőképességéhez lettek kalkulálva, vagy az ország szerény területi kiterjedésének következtében minimális a lakóhelyen kívüli éjszakázás igénye.

A belföldi turizmust jellemzi a kevésbé szervezett mivolta, de természetesen szervezett utazások is előfordulnak (tanulmányi kirándulás, termék bemutatóval párosuló társasutak). A belföldi turizmus sajátos jelentőségtöbbletet kap azáltal, hogy elősegíti a szülőföldről való pozitív viszonyulás, a hazaszeretet és a területi identitás kialakulását, mindemellett pótolhatatlan kultúrákövetítő eszköz is. Mára a belföldi turizmusra sok helyen, mint a sikeres területfejlesztési politika egyik letéteményesére tekintenek. A belföldi a nemzetközi turizmus előszobája, a turizmus azon típusa, amelyben elsajátíthatók az utazással összefüggő alapvető viselkedési normák (Michalkó G., 2004).

2.4.2. A nemzetközi turizmus

Azokat az utazásokat, amelynek során az egyik szuverén ország állampolgára egy másik területére lép, a nemzetközi turizmus részeként tárgyaljuk.. Bármely ország nemzetközi turizmusa szempontjából a külföldi állampolgárok érkezése alatt a beutazást, a saját állampolgárainak a határon túlra való mozgása pedig a kiutazást jelenti. Előbbit turizmus gazdaságtani aspektusból aktív, utóbbit passzív turizmusnak is szokták nevezni. A nemzetközi turizmus funkcióiban nem tér el különösebben a belfölditől, de jelentős mértékben növel az adott ország nemzetközi ismertségét, hozzájárulhat a széles közvélemény tudatában rögződő országimázs kialakulásához, nem utolsó sorban fontos gazdaságfejlesztő és - élénkítő eszköz (Michalkó G., 2004).

2.5. Utazási indítékok

Az idegenforgalomban résztvevők utazási elhatározásában mindig meghatározó egy-egy olyan döntő tényező, amely az utazási szándék megvalósítását dominánsan motiválja. Az utazási motívumok, indítékok alapján igen sokféleképpen lehet a turizmust csoportosítani. Néhány gyakran alkalmazott osztályozási csoport, általánosan összefoglalva:

- Pszichikai alapú turizmus, amelynek alapja a mindennapi elszigeteltségből való kitörés. (Gyakorta nincs nagyobb motiváció, mint a „menjünk valahová” motiváció. Földrajzilag nincs konkrétan meghatározható irány.)

- Fizikai alapú motivációk (gyógyulás, sportolás, üdülés)

- Az emberi kapcsolatok ápolása, (ide soroljuk a családi kapcsolatokat, vagy tágabban a nemzetiségi kapcsolatok ápolását, vagy a túlcivilizált környezetből való szabadulás vágyát a természetes, emberibb környezet iránt. (Ebbe a körbe sorolható a kisközösségekhez való vonzódás, a falusi turizmus is.)

- Kulturális, művészeti, történeti emlékekhez kötődő motivációk. (Elsősorban a más kultúrákhoz, nyelvi közösségekhez kötődés, eltérő művészeti és történelmi értékek megismerésének az igénye tartozik ebbe a csoportba.)

- Presztízs indítékok. (Ebbe a csoportba tartozik az üzleti elismertséget és ismertséget célzó gazdasági turizmus, a képzés és továbbképzési turizmus, a kongresszusi turizmus, mint a személyi elismertség növelésének motivációja, és általában minden presztízsnövekedést elősegítő eseményturizmus, ideértve a politikai és tudományos idegenforgalmat is.

A fenti általános motivációk konkrét formában jelennek meg, így beszélünk: üzleti-, látogató-, víkend-, körutazó-, fürdő-, termál-, gyógyturizmusról, vagy folytatva a sort: rokonlátogató-, sport-, vallási-, művészeti-, második lakás-, hobby-, kiránduló-, tanulmányi-, kongresszusi-, vakációs-, üdülturizmusról, politikai és diplomáciai turizmusról (<http://www.uni-corvinus.hu>).

2.6. Utazási szokások

Utazási szokások alatt értjük azokat a térben és időben tetten érhető tevékenységeket, amelyek egy pontosan körülhatárolható társadalmi csoport múltban bekövetkezett utazásait, vagy éppen azok elmaradásának okait jellemzi. Tekintettel arra, hogy az utazási szokások tényezői alapvetően a turisztikai magatartásból fakadnak, azok sok esetben megegyezők. Az utazási szokások számbavételekor alapvető kérdésként merülhet fel magának az utazásnak a ténye, mivel számos esetben előfordul, hogy a vizsgálatba bevont társadalmi szegmens bizonyos hányada nem vesz részt a tárgyalt folyamatokban.

Az utazási szokások esetében minimálisan fel kell tárnunk a megvalósult utazások irányát (belföldi, külföldi), úticélját (ország, régió, megye, település), a mozgás formáját (oda-vissza, csillagtúra, körutazás), az utazás lebonyolításának módját (magán, szervezett), az utazásban résztvevők számát (egyéni, családi), az igénybe vett szolgáltatásokat (szállás,

ellátás), a közlekedés módját (légi, vasúti, közúti, hajó), és nem utolsó sorban a motivációt. Ezek az információk már elegendőek ahhoz, hogy a vizsgált csoport utazási szokásaival kapcsolatban alapvető és általános ténymegállapításokat tehesünk.

Az utazási szokásokat nagyobb területi egységben (régió, ország) élőkre vagy bizonyos egyedi célcsoportokra (orvosok, élsportolók) érdemes vonatkoztatni (Michalkó G., 2004).

III. FEJEZET. A TISZAPÉTERFALVAI LAKOSOK UTAZÁSI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA

3.1. Általános adatok

2019-ben és 2021-ben kérdőíves kutatást végeztem Tiszapéterfalván, a lakosság utazási szokásainak felmérése céljából. Az alapvető követelmény az volt, hogy a megkérdezettek csak felnőttek, vagyis a 18. életévüket betöltött személyek legyenek. Annak érdekében, hogy a két felmérés minél jobban összehasonlítható legyen, ezért a második felmérés során igyekeztem teljes mértékben úgy kialakítani a mintát, hogy a továbbiakban bemutatott általános adatokat (nem, kor, iskolai végzettség, foglalkoztatottság) teljes mértékben egyezzenek az első felmérés adataival.

Elsőként meghatároztuk a lakosság számát, a házak számát, valamint nemek arányát. Alapul a tiszapéterfalvai polgármesteri hivatal adatait használtuk fel. Ezeket az adatok kaptuk lakosság száma a vizsgált évek során nem változott – a település 2200 főt számlált.

A munka során reprezentativitásra törekedtünk, így meghatároztuk a nők illetve a férfiak százalékos arányát (1. táblázat). A kérdőívet mindkét esetben 95 személy töltötte ki, ebből 51 nő illetve 44 férfi. Továbbá a megkérdezett kor szerinti eloszlásánál is a reprezentativitásra törekedtünk.

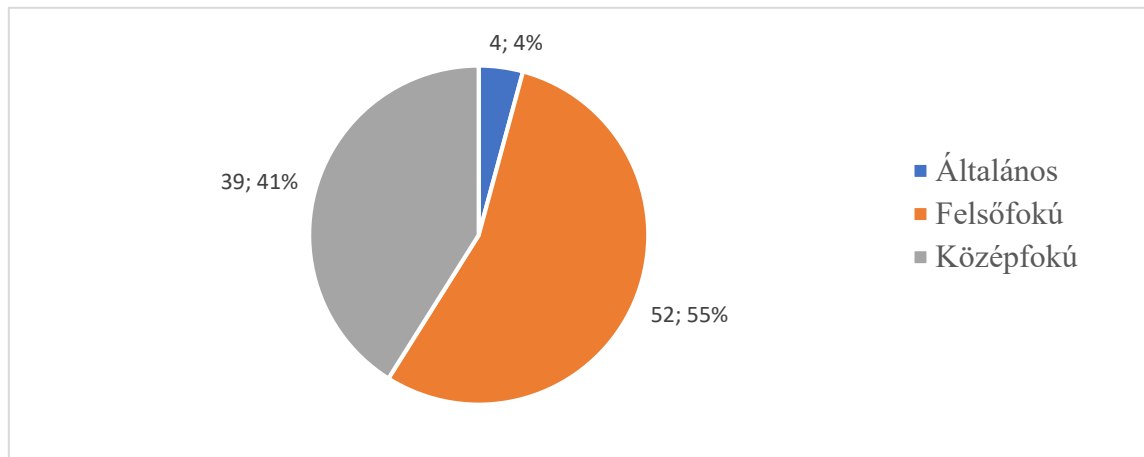
1.táblázat. A lakosság korszerinti felosztása

Életkor	Nő (fő)	Férfi (fő)	Százalék (%)	Összesen (fő)
18-29	17	16	35	33
30-49	21	20	43	41
51- től	11	10	22	21
Összesen	49	46	100	95

A munka kezdete előtt kijelöltem egy meghatározott útvonalat, amely szerint haladtam a településen. Minden 5. házba kellett bemennem. Addig végeztem a felmérést, ameddig az adott korcsoportra előre meghatározott kérdőív mennyiségét meg nem kaptam.

A kérdőívet kitöltők válaszait az SPSS Data Editor, illetve a Microsoft Office Excel programok által dolgoztam fel. Az eredmények csoportosítva lettek, majd a jobb átláthatóság és szemléletesség érdekében diagramokon valamint táblázatokban lettek bemutatva.

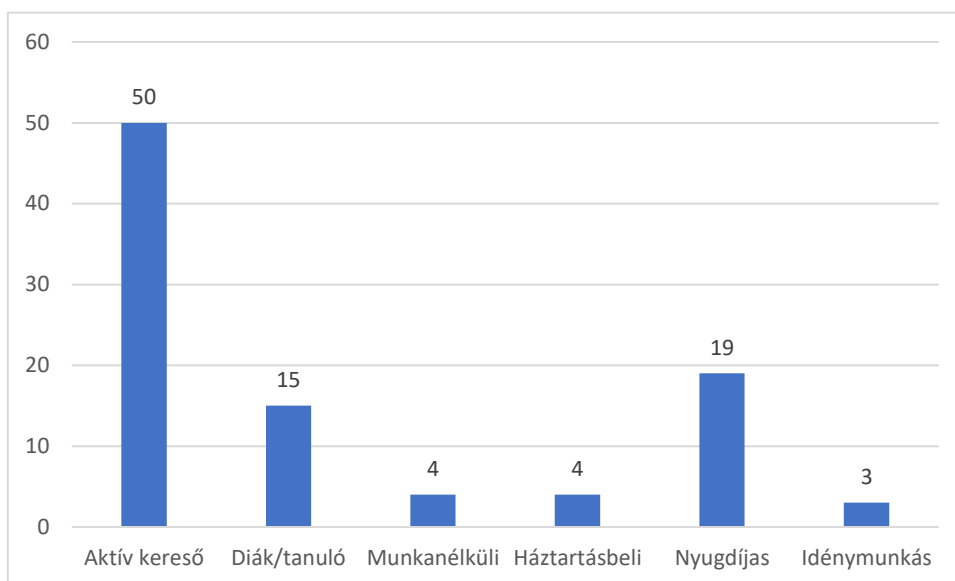
Az iskolai végzettséget tekintve a válaszadók 4%-a végzett általános iskolát, érettségi bizonyítvánnyal a megkérdezettek 39%-a rendelkezik, továbbá a 52%-a felsőfokú oktatási intézményben végezte tanulmányait. Felsőfokú végzettséggel legfőbbképp a középkorúak csoportja rendelkezik (12. ábra).

12. ábra. Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Forrás: saját szerkesztés

A foglalkozásukat tekintve a felmérésben résztvevők többsége, vagyis a 50%-a aktív kereső. A következő érték a nyugdíjasok csoportja – 19%, amelyet a diákok/tanulók követek (15%). Őket követték a háztartásbeliek és a munkanélküliek csoportja 4-4%-al. És végül a sort az idénymunkások zárjuk a maguk 3%-val (13. ábra).

13. ábra. A válaszadók foglalkozás szerinti megoszlása

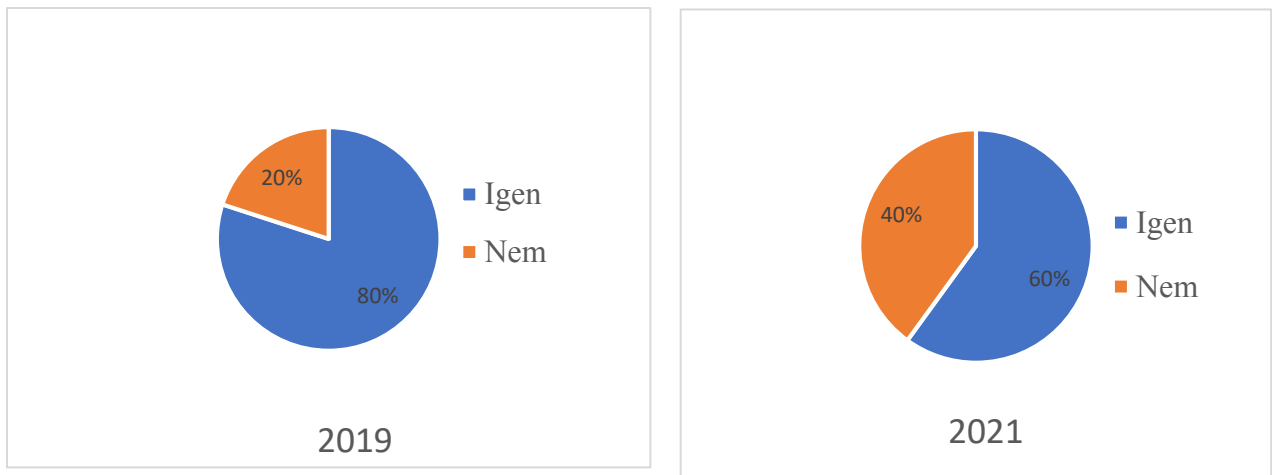
Forrás: saját szerkesztés

Ami a családi állapotot illeti, a válaszadók többsége, vagyis az 45%-a házas. A második legnagyobb érték, 27%, nőtlen/hajadon. Elvált családi állapottal a válaszadók 12%-a rendelkezik, ami elég magas értéknek tekinthető. A házasok minden korcsoportban megtalálhatók, míg az özvegyek főleg az idősebb korosztályra jellemzőek, értéke százalékban kifejezve mindössze 11%.

3.2. Az utazással kapcsolatos kérdések

A továbbiakban a tiszapéterfalvi lakosok utazási szokásait vizsgáltuk. Azokra a kérdésekre szerettünk volna kapni kielégítő választ, hogy a megkérdezett személyek szeretnek-e utazni, milyen gyakran utaznak illetve milyen céllal, kivel és hogyan. Arról is megkérdeztük őket, hogy hova utaznak a leggyakrabban, a meglátogatott helyen milyen tevékenységet végeznek, valamint átlagosan mennyi időt tartózkodnak a meglátogatott területen.

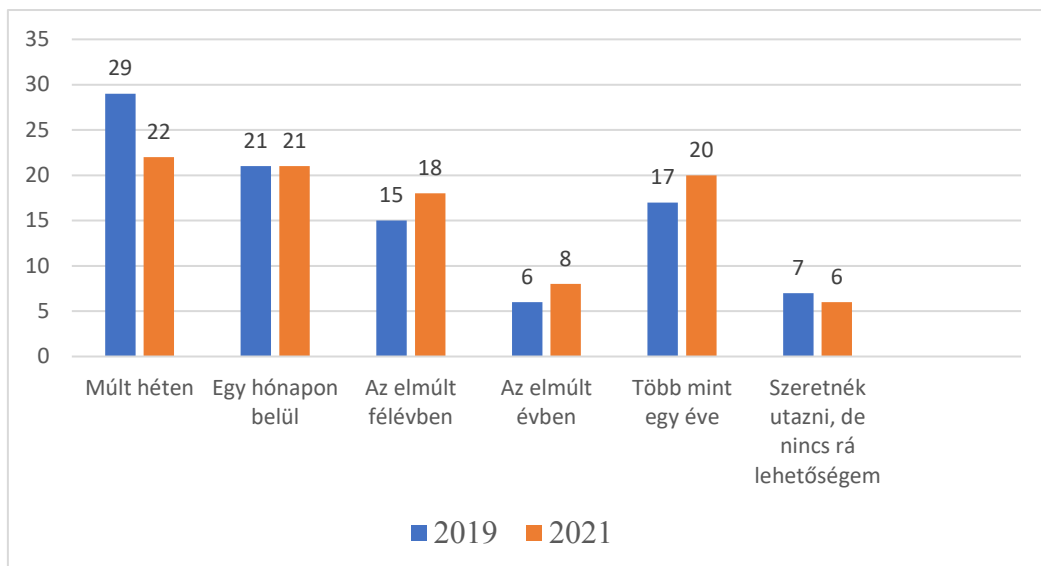
A kutatás során arra is kitértünk, hogy szeretnek-e utazni a válaszadók, vagy sem. 2019-ben 80%- a szeretett utazni 20%-nem, 2021-ben 60%-a szeretett utazni 40%-a pedig nem. Ennek elsődleges oka a koronavírus-járvány okozta nehezített utazási lehetőségek (14. ábra).

14. ábra. Szeret utazni?

Forrás: saját szerkesztés

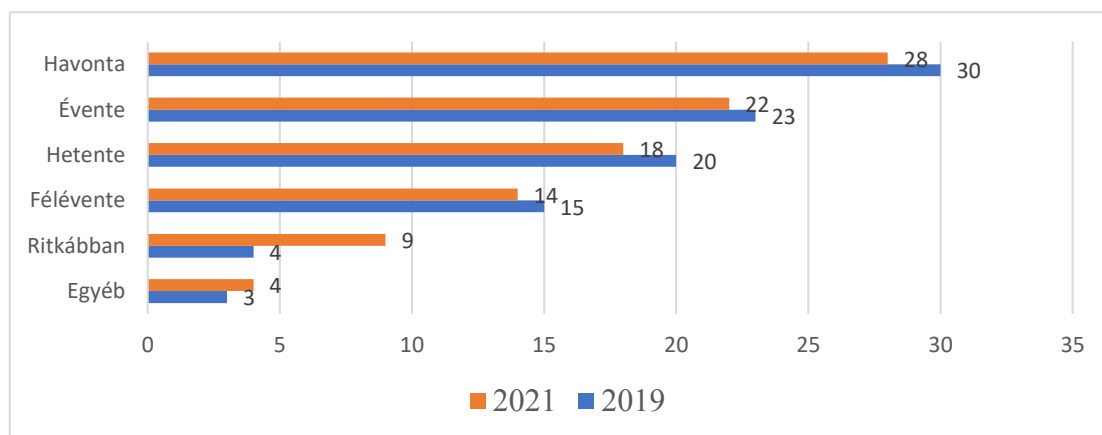
Ami a „Mikor utazott utoljára?” kérdést illeti, 2019-ben a megkérdezettek 21 fő, egy hónapon belül utazott legutóbb, 29 fő, múlt héten. Azok, akik több, mint egy éve vettek részt utazásban 17 fő értéket értek el. Szeretnék utazni, de nincs rá lehetőségem ott 7 fő volt. A válaszadók 15 fő, az elmúlt félévben, 6 fő az elmúlt évben utazott utoljára. Az egyébre a kitöltők 0 fő voksolt 2021-ben a megkérdezettek 21 fő, egy hónapon belül utazott legutóbb, 22 fő múlt héten. Azok, akik az több mint egy éve utaztak 20 fő volt, az elmúlt félévben pedig 18 fő A válaszadók a legkevesebbszer az elmúlt évben 8 fő, illetve szeretnék utazni, de nincs rá lehetőségem 6 fő volt. Vagyis, jelentős mértékben tolódott a legutóbb végrehajtott utazási ideje. (15. ábra). Az egy hónapon belül válaszlehetőséget főként a diákok/ tanulók csoport tagjai választották. Jelentős értékű azoknak a száma, akik múlt héten utaztak legutóbb, valószínűleg ez valamilyen féle összefüggésben van a munkahelyükkel. A további válaszlehetőségeket minden csoportból, vegyesen jelölték.

15. ábra. A legutóbbi utazás ideje

Forrás: saját szerkesztés

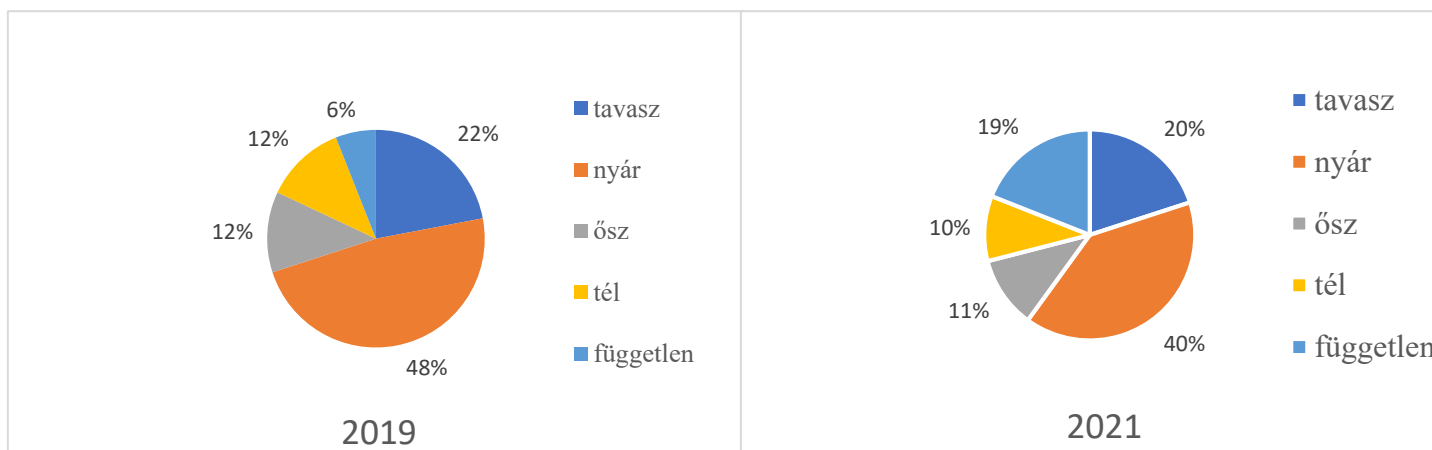
A továbbiakban a válaszadók utazásainak gyakoriságáról érdeklődtünk. Az alábbi válaszlehetőségekre voksolhattak: hetente, havonta, félévente, évente, ritkábban illetve egyéb. A 2019-es felmérésben résztvevők többsége, azaz 30 fő havonta utazik. A második legnagyobb érték azoké, akik évente utazna – 23 fő. 15 fő utazik félévente. Nem sokkal maradnak el azok, akik a hetente – 20 fő, vagy az egyéb – 3 fő, válaszlehetőséget jelölték. Az ritkábban kategóriát az alanyok 4 fő választotta. A 2021-es felmérés alapján a válaszadók többsége havonta utazik, amely 28 fő, a következő nagyobb érték az évente volt, amely 22 fő. Nem sokkal maradnak el a hetente 18 fő, vagy a félévente 14 fő. A legkevesebb válasz a ritkábbra 9 fő és a egyéb 4 fő volt. Az adott adatok alapján arra a következtetésre jutottunk, a gyakorisági arányok egymáshoz képest számottevően nem változtak (16. ábra).

16. ábra. Utazások gyakorisága

Forrás: saját szerkesztés

Az utazás időszakát tekintve 2019-ben a válaszadók többsége, ami 46%-ot jelent, nyáron utazott. A második legnagyobb értéket azok generálták, akik tavasszal utaztak – 21%. Télen és az ősszel utazók megkérdezettjei 11%-os arány volt. A független időszak pedig 6%. A 2021-es adatok szerint a válaszadók többsége 40%-a nyáron utazik. Ezt követően a második legnagyobb érték az a tavasz, amely 20%. Ősszel az utazók megkérdezettjei 11%-a volt, a téli pedig 10%. A független időszak pedig 19%. (17. ábra)

17 ábra. Az utazások gyakoriságának időszakai

Forrás: saját szerkesztés

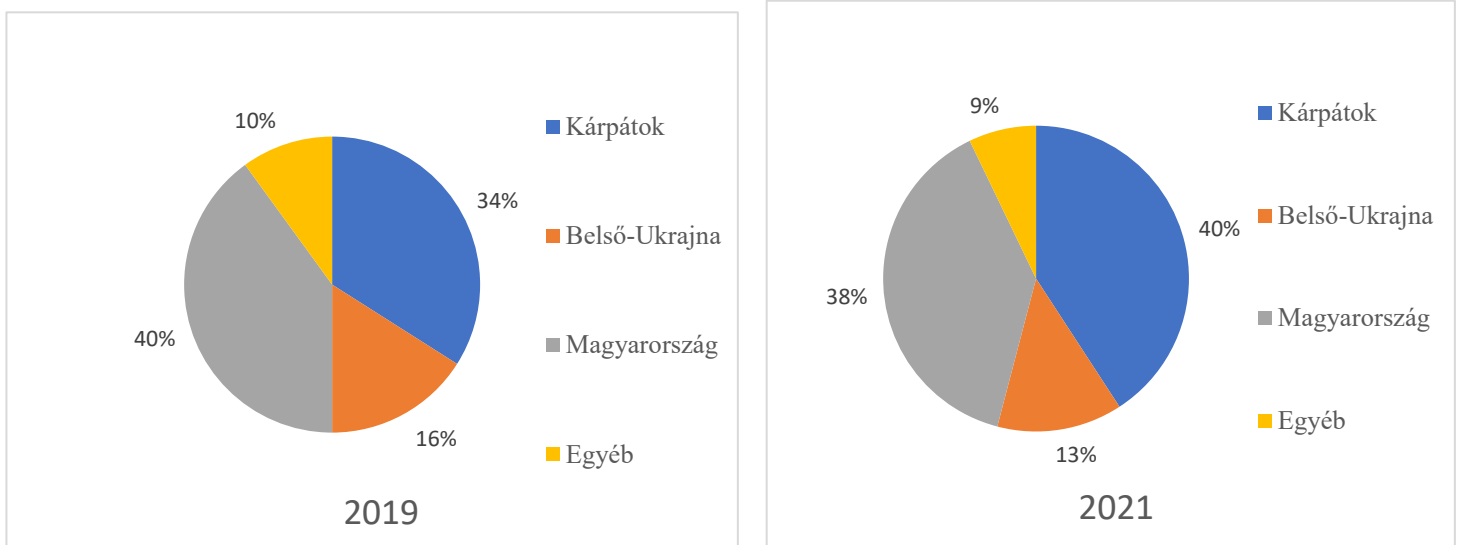
Az ezt követő kérdésben azt mértük fel, hogy az adatközlők az elmúlt évek során mely területekre utaztak. 2019-ben a válaszadók zöme, azaz 40%-a Magyarországra utazott. Nem sokkal utána, mégpedig 34%-kal vannak azok, akik a Kárpátokba utaztak, Belső-Ukrajnába az adatközlők 16%-a utazott. Egyéb helyekre a megkérdezettek 10%-a utazott.

A 2021-es adatok szerint a válaszadók többsége 42%-a Kárpátokba utazott. Nem sokkal utána 38%-a Magyarországra utazott. Belső-Ukrajnában 13%-a utazott. Egyébe helyekre a válaszadók 9%-a utazott. (18. ábra)

Észlelhető az, hogy a 2019-es adatok alapján jóval többen utaznak Magyarországra, mint a három másik választható desztinációra. Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy sokan tanulmányi vagy munkáltatói okból utaztak az adott területre.. A másik szempontból pedig azért is választják sokan Magyarországot, mint célpontot, mert lakóhelyükhöz közel van a határ, és inkább ide utaznak pihenés, gyógyüdülés, városnézés céljából, mind például Belső-Ukrajnába.

2021-ben ezek az adatok megváltoztak. A válaszadók többsége a Kárpátokba utazott, kirándulási céllal. Külföldre csak azok utaztak, akik munkalehetőséget kerestek, vagy a családjukat látogatták meg. Az utazási lehetőség 2020-2021-ben a Covid-19 járvány miatt

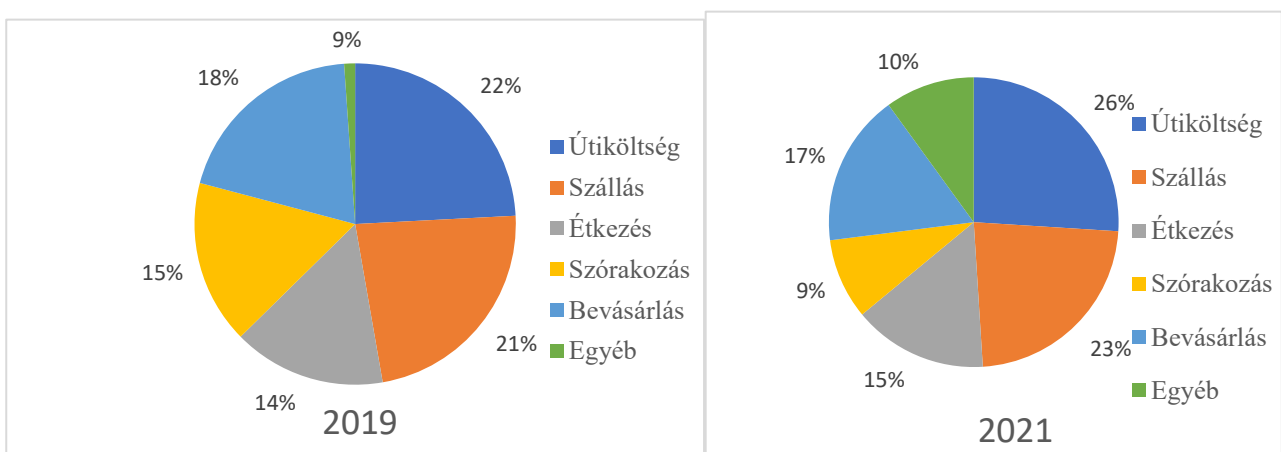
nagyon nehéz volt és azért a jóval közelebb lévő és határátlépést nem igénylő desztinációt részesítették előnyben.

18. ábra. Mely helyre/helyekre utazott már az alábbiak közül

Forrás: saját szerkesztés

A következő, amit vizsgáltunk, hogy százalékosan mennyi pénzt költ el utazása során. Megvolt adva, hat pont: útiköltség, szállás, étkezés, szórakozás, vásárlás és egyéb. 2019-ben a legtöbbet útiköltségre 22% költöttek a legkevesebbet pedig az egyébre 9%. 2021-ben a legtöbbet az úti költségre költöttek, amely 26%, a legkevesebbet pedig a szórakozásra 9% (19.ábra)

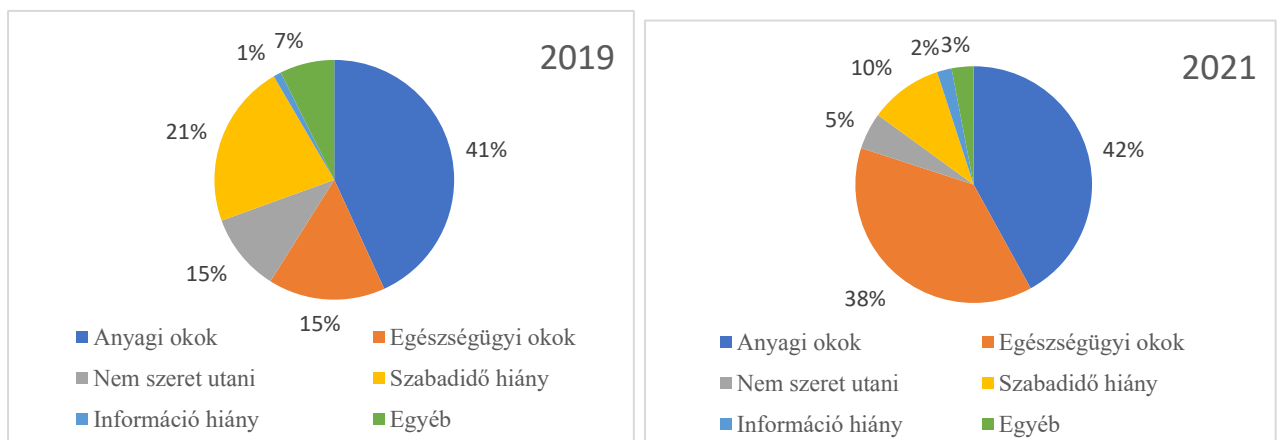

19. ábra Százalékos kifejezve mennyi pénzt költenek el utazás során

Forrás: saját szerkesztés

Kérdőívünkben érdeklődtünk arról, hogy átlagosan mennyi pénzt költenek el a válaszadó egy utazás alkalmával. Négy célterületet adtunk meg válaszként: Kárpátok, Belső-Ukrajna, Magyarország illetve egyéb hely. A legtöbb, amit elköltenek egy utazás során, egy fő esetében 20 ezer grivnya volt Magyarország esetében, 10 ezer pedig Belső-Ukrajna esetében. A Kárpátok esetében 6000 grivnya és Egyéb esetében ez az összeg 8000 grivnya volt. A legkevesebb, amit egy fő elköltött az utazása során az 80 grivnya Belső- Ukrajna esetében. 2021-ben a legtöbbre elköltött pénz egy fő esetében 30 ezer grivnya volt Magyarországon. Ukrajna esetében 15 ezer grivnya. Kárpátok esetében 9000 grivnya és Egyéb esetében 5000 grivnya. A legkevesebbet azok költötték, akik csak a közelbe utaztak, 500 grivnya volt az átlag.

A következőkben azt kérdeztük, meg hogy milyen visszatartó tényezők miatt nem utaznak a válaszadók. 2019-ben a legtöbben anyagi okok miatt nem utaztak (41%). 2021-ben úgy szintén anyagi okok miatt nem utaztak (42%), de a második legnagyobb számot az egészségügyi okok érte el (38%), Az adott két mutató dominancia nem véletlen, mivel a járványhelyzet mint anyagi, hogy egészségbiztonsági szempontból is hatással volt a település népességére (20. ábra)-

20. ábra. Visszatartó tényezők

Forrás: saját szerkesztés

Az utazási célok analízise érdekében kilenc vizsgálati kategóriát különítettünk el, területenként felosztva (2. táblázat). A 2019-es felmérés során a Kárpátok válaszlehetőségen belül a legtöbben, azaz 36-an az építészeti látnivalók megtekintése céljából utaztak ide. Belső-Ukrajna esetében szintén építészeti látnivalók megtekintése volt a legtöbb. Magyarország esetében az elsődleges motívum gyógyüdülés tekinthető a legfőbb célnak. Egyéb helyre legtöbben a természeti látnivalók felfedezés céljából utaznak el.

2021-ben Kárpátokban 18-an építészeti látnivalók megtekintése céljából utaznak ide. Belső-Ukrajna építészeti látnivalók megtekintése volt az elsődleges cél. Magyarország és az Egyéb helyre a munkalehetőség keresése volt a leggyakoribb utazási cél. A kapott adatok alapján az elsődleges következtetés az, hogy belföldi desztinációk felkeresése során az utazási célok aránya nem változott, viszont maguk a megjelölések száma igen, ami az utazások csökkenésével magyarázható. A külföldi desztinációk esetében viszont erősen kirajzolódik egy profilváltás a gazdasági célú utazások irányába.

2.táblázat. Utazási célok

	Kárpátok		Belső-Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Építészeti látnivalók megtekintése	36	18	20	10	11	6	7	2
Kutató munka, konferencia	2	-	11	6	13	4	1	-
Rokon, ismerős meglátogatása	3	2	17	7	29	10	0	5
Munkalehetőség keresése	1	-	12	3	15	15	2	6
Természeti látnivalók felfedezése	25	12	16	4	9	-	12	-
Túrázás	27	15	3	2	21	3	8	1
Gyógyüdülés	2	2	3	-	34	-	8	-
Falusi üdülés	-	-	2	-	4	-	-	-
Egyéb	-	1	8	-	1	-	7	-

Forrás: saját szerkesztés

Arra a kérdésre, hogy ki milyen utazási eszközt használt helyváltoztatása során, területenként nagyon változó válaszokat kaptunk (3. táblázat). Mind a négy fogadóterületre a válaszadók zöme utazik autóval. Ez annak köszönhető, hogy manapság a legtöbben rendelkeznek saját gépjárművel, és ezt tartják a legkézenfekvőbbnek. 2019-ben Kárpátokban a legtöbben autóval utaztak (29 fő), Belső-Ukrajnában szintén autóval utaztak a legtöbben (52 fő), Magyarországon is autóval utaztak a legtöbben (57 fő), Egyéb helyszínen (5 fő) akik szintén autóval utaztak. A 2021-es adatok szerint szintén mind a négy helyszínre autóval utaztak a legtöbben csak kevesebb számban. Kárpátok (28 fő), Belső-Ukrajna (25 fő), Magyarország (26 fő), Egyéb (5 fő). Ezek a változások a Covid-19 miatt volt, mert a járványhelyzetben kevesebben tudtak utazni, mind a négy helyszín esetében.

3.táblázat. Alkalmazott utazási eszközök

	Kárpátok		Belső-Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Vonattal	3	2	1	1	12	8	1	1
Busszal	12	10	19	6	11	10	4	3
Autóval	29	28	52	25	57	26	7	5
Kerékpárral	-	2	2	-	-	-	-	-
Gyalog	-	-	1	-	-	-	-	-
Repülővel	-	-	-	-	-	-	7	4
Egyéb	-	-	-	-	1	-	-	*

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív segítségével azt is vizsgáltuk, hogy ki a szervezője egy adott utazásoknak. 2019-ben megkérdezettek legnagyobb része saját magában szervezte utazásait. Ez az érték a Kárpátokban – 29 fő, Belső-Ukrajnában – 47 fő, Magyarországon – 53 fő, egyéb helyen utazási iroda által 7 főt jelent. Az utazási iroda akkor szervezi az utat, amennyiben a válaszadók egyéb helyre utaznak, az adott esetben ez 7 főt jelent. Elég jelentős értéket mutatnak azok az utazások is, amelyeket rokon, esetleg ismerős szervez.

Az arányokat nézve 2021-ben nem sok változás történt az adott téren, mivel a válaszadók többsége saját maga szervezte az utazást. Kárpátok 22 fő, Belső-Ukrajna 12 fő, Magyarország 28 fő, Egyéb 3 fő. (4. táblázat).

4. táblázat. Az utazás szervezője

	Kárpátok		Belső-Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Rokon, barát, ismerős	11	4	4	3	11	5	3	2
Turistaút szervező	1	2	-	4	1	2	6	-
Más, nem turistaút szervező	2	1	1	2	1	-	-	-
Munkahely intézte	1	-	5	2	7	6	1	2
Utazási iroda intézte	0	-	-	1	2	2	7	-
Saját magam	29	22	47	12	53	28	3	3
Egyéb	-	3	1	1	-	2	-	3

Forrás: saját szerkesztés

A következő fontos kérdés, amely érdekelt minket, hogy utazásainak során hol szállnak meg az adatközlők. A 2019-es felmérés során Belső-Ukrajna és Magyarország esetében a leggyakoribb szálláslehetőség a rokonnál/ismerősnél kategória. A Kárpátokban utazók (22 fő) a vadkempinget részesítették előnyben. Az egyéb helyre utazók túlnyomó többsége, 12 fő, szállodában foglalja le szállását

2021-es adatok szerint a válaszadók többsége a Kárpátokban(8 fő) és Magyarországon (20 fő)zömében rokonnál vagy ismerősnél szálltak meg, Belső-Ukrajnában munkásszállón (12 fő). Az egyéb helyen rokon vagy ismerős, illetve szálloda volt, mint két esetben 4 fő. Ezek az adatok az előbbi évhez képest azért változtak, mert nem mindenki vette igénybe a szálláshelyeket. (5. táblázat).

5.táblázat. Hol foglalta le a szállását

	Kárpátok		Belső-Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Rokonnál/ismerősnél	9	8	32	-	27	20	-	-
Munkásszállón	-	2	12	12	10	6	1	4
Szállodában	-	7	1	-	16	-	12	-
Iskolai kollégiumban	-	4	-	2	1	-	-	-
Ifjúsági szállón	1	-	3	3	-	-	-	-
Turistaszállón	12	6	7	-	21	-	5	-
Vadkemping	22	-	2	-	2	-	-	-
Hivatalos kemping	-	7	-	-	-	-	-	-
Egyéb	-	-	10	4	2	-	-	2

Forrás: saját szerkesztés

Megkérdeztük az adatközlőket, hogy mi is vonzotta őket a meglátogatott helyre/helyekre. Területenként változó eredményeket kaptunk: A legtöbbet a 4 területre kiválasztott vonzott terület az a szép táj egzotikum volt, Kárpátokba 37 fő és Magyarországon 35 fő választotta, illetve az egyéb helyen pedig 18 fő. Belső-Ukrajnában rokoni-, baráti kapcsolatok volt, amely 17 főt érint.

2021-es adatok szerint nem sok változás volt a 2019-es adatokhoz képest, mivel szinte ugyan azokat a helyeket keresték fel, Kárpátok 29 fő kereste fel a széptáj és egzotikumot, Belső Ukrajnában az egyéb válaszlehetőséget választották, Magyarországon 17 fő választotta a szép táj egzotikumot, illetve az Egyéb helyszínen is 6 fő. (6.táblázat)

6. táblázat. Mi vonzotta az alábbi felsorolt helyre/helyekre

	Kárpátok		Belső-Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Szép táj, egzotikum	37	29	13	4	35	17	18	6
Gazdag történelem	22	13	8	2	12	8	4	1
Művészeti érdekségek	16	10	16	3	14	2	6	-
Más emberekkel való találkozás lehetősége	8	2	13	2	19	1	4	1
Személyiség gazdagodásának lehetősége	1	-	15	-	14	1	1	-
Rokoni-, baráti kapcsolat	5	4	17	2	26	10	-	-
Színes folklór	-	-	-	-	2	-	1	-
Eredeti kultúra	3	3	2	-	2	-	2	-
Hagyományok	9	1	3	-	5	1	2	-
Semmi	-	-	5	-	2	-	-	-
Egyéb	-	-	5	5	1	-	1	2

Forrás: saját szerkesztés

Arra a kérdésre, hogy elégedettek-e az adott ország szolgáltatásaival, a megkérdezettek zöme nemmel válaszolt. A nemleges válaszok többsége leginkább Belső-Ukrajna és Kárpátokra jellemző. A válaszadók döntő többségének semmilyen visszatartó információi nem voltak a meglátogatott helyről.

2021-ben mind a területre a rossz egészségügyi feltételeket választották, lényegében ez a Covid-19 hatása miatt volt. (7. táblázat).

7. táblázat. Visszatartó tényezők

	Kárpátok		Belső- Ukrajna		Magyarország		Egyéb	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Kellemetlen időjárás	11	10	11	12	2	4	1	2
Rossz egészségügyi feltételek	22	38	49	50	-	18	-	4
Politikai feszültségek	6	18	48	43	-	-	-	3
Közlekedési hiányosságok	35	32	47	20	-	-	-	-
Az itt élő emberek közömbössége	2	-	17	2	4	-	-	-
Közbiztonsági problémák	28	20	46	28	1	-	-	-
Szegénység	7	18	48	22	-	4	-	-
Hiányos infrastruktúra	25	20	45	25	2	-	1	1
Semmi	3	2	2	6	73	42	18	10
Egyéb	-	-	-	-	-	2	3	1

Forrás: saját szerkesztés

ÖSSZEFOGLALÁS

Az adott szakdolgozatban felmértük, hogy Tiszapéterfalva lakosai milyen mértékben használják ki az idegenforgalom nyújtotta lehetőségeket és hogyan hatott erre a folyamatra a világméretű koronavírus járvány.

Ebből a célból a 2018-2019-as évek folyamán kérdőíves felmérést végeztünk el, amelyet 2021 telén-tavaszaán megismételtünk ugyan azon általános paraméterek mentén. A kitöltött kérdőívek összegzett eredményeit az SPSS Data Editor illetve Microsoft Office Excel programok segítségével dolgoztuk fel. A kapott eredményeket táblázatokkal és ábrákkal prezentáltuk.

A kérdőívezések során mindkétyszer 95 helyi lakost kérdeztünk meg az utazási szokásaival kapcsolatban. A reprezentativitás érdekében kérdőívet 51 nő illetve 44 férfi töltötte mindkét kutatási szakasz során.

A lakosok zöme Magyarországra vagy a Kárpátokba utazik. Ezeket az utazásokat többnyire önállóan szervezik, vagy rokon/ismerős szervezi azokat. Az egyéb helyre való utazásokat is a válaszadók többsége saját magának szervezi. Azok az utazások, amelyek során a lakosok Belső-Ukrajnába utaznak szintén rokon vagy ismerős által kerülnek megszervezésre.

Tevékenységüket figyelembe véve a Kárpátok természeti látnivalókat fedezett fel, míg a Belső- Ukrajnába látogatók inkább a városnézést választják, hasonlóan azokhoz, akik Magyarországra illetve egyéb helyre utaznak el. A Magyarországra utazók körében jelentős azok száma is, akik pihenés, a történelmi emlékhelyek valamint az építészeti értékek megtekintése érdekében utaznak az adott területre.

A munka végeredményeként általános képet kaptunk a település lakosainak utazási szokásairól, továbbá arról is, milyen mértékben hatot rá a Covid-19 járvány.

РЕЗЮМЕ

У бакалаврській роботі ми досліджували як вплинула пандемія коронавірусу на звички подорожування мешканців с. Пийтерфолво.

З цією метою були порівняння результати анкетування проведеного в 2018-2019 роках, з результатами дослідження проведеного весною 2021 року. Підсумкові результати заповнених анкет були оброблені за допомогою SPSS Data Editor та Microsoft Office Excel. Результати були представлені таблицями та діаграмами.

Під час анкетування ми всього опитали 190 місцевих жителів про їхні звички подорожування. Анкету заповнили 102 жінок та 88 чоловіків.

Більшість жителів подорожують до Угорщини або Карпат. Ці поїздки в основному організовані самостійно або організовані родичами / знайомими. Більшість респондентів організують для себе поїздки в інші місця. Подорож до мешканців Внутрішньої України також організовується родичем або знайомим. На тлі карантинних обмежень, місцеве населення поступово віддає перевагу карпатським локаціям, подорожі в країни далекого зарубіжжя майже зникли (окрім робочих поїздок).

Враховуючи їхню діяльність під час подорожей, до Карпат направляються для відвідування природних пам'яток, а відвідувачі Внутрішньої України вважають за краще провести екскурсію, як і ті, хто їде до Угорщини або в інше місця локації. Кількість людей, які подорожують до Угорщини відправляються для розслаблення, відвідування історичних місця та архітектурні пам'ятки.

В результаті пандемії коронавірусу значно зменшилося кількість подорожей. Це пояснюється не тільки карантинними обмеженнями, але і зменшення доходів населення, тому вони не можуть здійснювати туристичні поїздки, або надають перевагу місцевим локаціям.

FELHASZNÁLT IRODALOM JEGYZÉKE

1. Aubert Antal, 2011: Desztináció-menedzsment. In Aubert Antal (szerk). Turizmusmenedzsment: Pécsi Tudományegyetem, Pécs.
2. Berghauer Sándor, 2012: A turizmus, mint kitörési pont Kárpátalján (PhD értekezés). Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, Földtudományok Doktori Iskola, Pécs
3. Bodnár László, 2005: Az idegenforgalom hazai- és nemzetközi vonatkozásai. Nemzetközi Tankönyvkiadó, Budapest.
4. Botlik József-Dupka György, 1993: Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest.
5. Fényes Elek, 1851: Magyarország geográfiai szótára. Nyomtatott Kozma Vazulnál, Budapest.
6. Gyuricza László, 2008: A turizmus nemzetközi földrajza. Dialog Campus Kiadó, Budapest–Pécs.
7. Lengyel Márton, 2001: A turizmus általános elmélete, 2.kiadás. Képzőművészeti Kiadó és Nyomda, Budapest.
8. Kovács Sándor, 1999: Kárpátaljai útravaló. Püski Kiadó, Budapest.
9. Michalkó Gábor, 2004: A turizmuselmélet alapjai, Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
10. Seres János. 2009: Tiszapéterfalva népességföldrajzi jellemzése, és a téma felhasználása az iskolai földrajzoktatásban. Szakdolgozat, Beregszász.
11. Szabó István, 1937: Ugocsa megye. Tanulmányok a magyar népiségtörténet köréből. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest.
12. Tasnádi József, 2002: A turizmus rendszere. Kereskedelmi és Gazdasági Főiskola, Szolnok.
13. A Tiszapéterfalvai Polgármesteri Hivatal adatai 2020
14. Várhelyi Tamás, 2009: A turizmus fejlesztése, Líceum kiadó, Eger.
15. <http://www.karpatalja.ma>
16. <http://www.karpatinfo.net>
17. Google Earth, 2021
16. <http://www.uni-corvinus.hu>
17. <http://www.karpataljaturizmus.info>

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra	Tiszapéterfalva elhelyezkedése	7
2. ábra	Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola.....	9
3. ábra	Péterfalvi Református Líceum.....	9
4. ábra	Péterfalvai kuruc-emlékmű	10
5. ábra	Tiszapéterfalvi Képtár	11
6. ábra	Tiszapéterfalvi Művelődési ház	11
7. ábra	A Tiszapéterfalvi Csárda-Park	12
8. ábra	Tiszapéterfalvi stadion	12
9. ábra	Emlékmű a II. világháború és a sztálinizmus mártírjainak	13
10. ábra	Tiszapéterfalvi Vidámpark	13
11. ábra	Az 1700-as években épült Református templom	14
12. ábra	Iskolai végzettség szerinti megoszlás.....	23
13. ábra	A válaszadók foglalkozás szerinti megoszlása.....	24
14. ábra	Szeret utazni?	25
15. ábra	A legutóbbi utazás ideje	26
16. ábra	Utazások gyakorisága.....	26
17. ábra	Az utazások gyakoriságának időszakai	27
18. ábra	Mely helyre/helyekre utazott már az alábbiak közül.....	28
19. ábra	Százalékos kifejezve mennyi pénzt költenek el utazás során.....	28
20. ábra	Visszatartó tényezők	29

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat A lakosság korszerinti felosztása.....	22
2. táblázat Utazási célok	30
3. táblázat Alkalmazott utazási eszközök	31
4. táblázat Az utazás szervezője.....	32
5. táblázat Hol foglalta le a szállását?	32
6. táblázat Mi vonzotta az alábbi felsorolt helyre/helyekre?	33
7. táblázat Visszatartó információk.....	34

NYILATKOZAT

Alulírott Nagy Roland, turizmus szakos hallgató kijelentem, hogy szakdolgozatomat a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszékén készítettem turizmus diploma megszerzése céljából.

Kijelentem, hogy szakdolgozatomat más szakon korábban nem védtem meg, saját munkám eredménye és csak hivatkozott forrásokat használtam fel.

Tudomásul veszem, hogy szakdolgozatomat a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtárában a kölcsönözhető könyvek között helyezik el.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton szeretnék köszönetet mondani témavezetőmnek Tóth Attilának. Köszönöm, hogy segítségemre volt, bármilyen problémával fordultam is hozzá. Hálás vagyok értékes és állandó tanácsaiért. Köszönöm építő jellegű kritikáit, amelyek hasznosnak bizonyultak a szakdolgozat megírásakor.

Melléklet

Statisztikai kérdőív

Kedves Adatközlő!

Szakdolgozat elkészítéséhez kérném szíves együttműködését, mely Tiszapéterfalva lakosainak utazási szokásaival foglalkozik. E célból egy kérdőívet készítettem, melynek kitöltését előre is köszönöm.

Tisztelettel, Nagy Roland (Turizmus, IV. évfolyam)

1. Neme?			
Férfi		Nő	
2. Életkora?			
3. Legmagasabb iskolai végzettsége?			
Általános		Középfokú (érettségi)	
Felsőfokú			
4. Melyik foglalkozási csoportba sorolná magát?			
Aktív kereső		Háztartásbeli	
Diák/tanuló		Nyugdíjas	
Munkanélküli		Idénymunkás	
5. Családi állapota?			
Nőtlen/hajadon		Házas	
Elvált		Özvegy	
6. Szeret utazni?			
Igen		Nem	
7. Mikor utazott utoljára?			
Múlt héten		Több mint egy éve	
Egy hónapon belül		Szeretnék utazni, de nincs rá lehetőségem	
Az elmúlt félévben		<i>Egyéb...</i>	
Az elmúlt évben			
8. Utazásának gyakorisága?			
Hetente		Évente,	

Havonta		Ritkábban, és pedig:							
Félévente		Egyéb...							
9. Átlagosan mennyi időt tölt el utazása során?									
Kevesebb, mint 1 nap		1 hetet							
1-2 éjszakát,		1-2 hetet							
3 éjszakát		Többet							
3-6 napot		Egyéb...							
10. Az év mely időszakában/hónapjában szokott leggyakrabban utazni?									
Időszak		Hónap							
11. Mely helyre/helyekre utazott már az alábbiak közül? (az utóbbi 5 évben és kb. hányszor)									
Kárpátok		Magyarország							
Belső – Ukrajna		Egyéb...							
12. Utazásának célja?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Építészeti látnivalók megtekintése					Túrázás				
Kutatómunka/Konferencia					Gyógyüdülés				
Rokon/barát/ismerős meglátogatása					Falusi üdülés				
Munkalehetőség keresése					Egyéb...				
Természeti látnivalók felfedezése									

13. Mivel utazott?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Vonattal					Gyalog				
Busszal					Repülő				
Autóval					Egyéb...				
Kerékpárral									
14. Kivel utazott?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Egyedül					Párjával				
Kollégákkal					Barátokkal				
Családdal					Egyéb...				
15. Utazásának szervezője?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Rokon/barát/ismerős					Utazási iroda				
Turistaút szervező					Saját magam				
Más, nem turistaút szervező intézte					Egyéb...				
Munkahely									
16. Milyen információforrás alapján döntötte el, hogy az alábbi helyre/helyekre utazik?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Rokon/barát ajánlotta					Kiadvány				
Újság/folyóirat					TV/rádió				
Internet					Munkaút volt				
Tapasztalat					Egyéb...				
17. Ki foglalta le a szállását?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Interneten lett lefoglalva					Rokon/ismerős				
Turistaút szervező intézte					Munkahely intézte				
Más, nem turistaút szervező intézte					Egyéb...				
Utazási iroda intézte									
18. Hol foglalta le a szállását?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Rokonnál/ismerősnél					Turistaszállón				
Munkásszállón					Vadkemping				

Szállodában (hány csillagos?)					Hivatalos kemping				
Iskolai kollégiumban					Egyéb...				
Ifjúsági szállón									
19. Hol étkezett?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Rokonnál/barátnál/ismerősnél					Étteremben				
Szálláshelyen					Büfében				
Hozott ételt ettem					Egyéb...				
20. Milyen előzetes ismeretei voltak a meglátogatott terület...?									
<i>1-elégtelen, 2-elégséges, 3-közepes, 4-jó, 5-jeles</i>									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Természeti látnivalóiról					Népművészeti értékeiről				
Építészeti látnivalóiról					Gasztronómiájáról				
Rendezvényeiről					Történeleméről				
21. Mi vonzotta az alább felsorolt helyre/helyekre?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Szép táj, egzotikum					Szines folklór				
Gazdag történelem					Eredeti kultúra				
Művészeti érdekességek					Hagyományok				
Más emberekkel való találkozás lehetősége					Semmi				
Személyiség gazdagodásának lehetősége					Egyéb...				
Rokoni-, baráti kapcsolatok									
22. Milyen tevékenységeket végzett?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Természeti látnivalók megtekintése					Túrázás				
Történelmi emlékhelyek felkeresése					Városnézés				
Építészeti értékek megtekintése					Sportolás				
Néprajzi értékek megismerése					Pihenés				
Rendezvényen való részvétel					Egyéb...				
23. Elégedett Ön az adott ország/terület szolgáltatásaival?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>

Igen					Nem				
24. Milyen visszatartó információi voltak az alább felsorolt helyről/helyekről?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
Kellemetlen időjárás					Közbiztonsági problémák				
Rossz egészségügyi feltételek					Szegénység				
Politikai feszültségek					Hiányos infrastruktúra				
Közlekedési hiányosságok					Semmi				
Az itt élő emberek közömbössége					Egyéb...				
25. Hány napot töltött az adott helyen?									
	<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>		<i>U</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>E</i>
16. Mennyi pénzt szokott elkölteni utazása alatt az alábbiakra (százalékban kifejezve)?									
Útiköltség					Attrakciók/szórakozás				
Szállás					Bevásárlás				
Étkezés					Egyéb...				
27. Mennyi pénzt költött el átlagosan útjai során? (hr)									
Magyarországon					Belső – Ukrajnában				
Kárpátokban					Egyéb helyen				
28. Utazási tervei a jövőt illetően?									
Vannak					Nincs				
29. Ha van utazási terve, hová szeretne utazni?									
30. Milyen visszatartó tényező miatt nem utazik?									
Anyagi okok miatt					Információhiány miatt				
Szabadidő hiánya miatt					Nem szeret utazni				
Egészségügyi okok miatt					Egyéb...				

Köszönöm türelmét!

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007779429

Дата перевірки:
08.05.2021 00:01:35 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
08.05.2021 00:36:59 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Нодь Роланд Йосипович_ТУРИЗМ

Кількість сторінок: 46 Кількість слів: 7727 Кількість символів: 70450 Розмір файлу: 2.30 MB ID файлу: 1007833353

10.5% Схожість

Найбільша схожість: 5.93% з Інтернет-джерелом (<https://peterfalva.eoldal.hu/cikkek/telepulestortenet/telepulestortene>)

10.5% Джерела з Інтернету

79

Сторінка 48

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

2